

Arkivverket

Pb. 4013 Ullevål Stadion
0806 OSLO

Vår referanse: 21/01443-2
Arkivkode: C60
Saksbehandler: Anne Mette Dørum
Deres referanse: 2021/8391
Dato: 10.08.2021

Høring - Forslag til endring i riksarkivarens forskrift

Vi viser til Arkivverkets høringsbrev av 11.05.2021 med forslag til endring i riksarkivarens forskrift. I høringen foreslår Riksarkivaren å endre visse krav i kapittel 2, 3, 5, 7 og 8. De fleste endringsforslagene er knyttet til klargjøring og presisering av bestemmelsene eller utvidelse av Riksarkivarens handlingsrom. Høringsinstansene bes om å være presise på hvilke deler av høringen merknadene knyttes til.

Generelt

KS er positiv til at Riksarkivaren ønsker å klargjøre og presisere begreper og formuleringer som brukes i riksarkivarens forskrift. Men vi foreslår at Riksarkivaren gjennomfører en ny, språklig gjennomgang; det er ikke alle presiseringer som fungerer like godt. For eksempel kan ny formulering til § 2-6 «Vern mot brannspredning inn i arkivlokalet» føre til en misforståelse om at bestemmelsen handler om å verne mot brannspredning inne i arkivlokalet.

Endringsforslag til kapittel 2

I endringsforslaget til § 2-1 er det tilføyd «herunder elektronisk arkiv», som i høringsnotatet forklares med at bestemmelsene i Kapittel 2. Arkivlokaler og oppbevaring av arkiv også skal gjelde for serverrom, ettersom serverrom er rom der elektroniske arkiv oppbevares.

KS mener at det i kapittel 2 må tydeliggjøres hvilke bestemmelser som faktisk gjelder for serverrom, og om serverrom kommer inn under bestemmelsene om «spesialrom for arkiv». Vi stiller oss også spørrende til om det er hensiktsmessig å ha krav til lagring av papirarkiv og krav til serverrom (datarom, IKT-rom) i samme kapittel og til dels i samme paragrafer. Vi anbefale at kravene til serverrom settes opp for seg, uavhengig av krav til lagring av papirarkiv. Kravene til serverrom bør harmoniseres med øvrige krav til serverrom som offentlig sektor er underlagt.

Vi anbefaler også her en språklig harmonisering, ettersom ny § 2-1 er tilføyd formuleringen «herunder elektronisk arkiv», mens f. eks. § 2-2 (5), som ikke er foreslått endret, har formuleringen «digitale arkiv».

Endringsforslagene til kapittel 3

KS har ingen merknader til endringsforslagene i kapittel 3.

Endringsforslag til kapittel 5 Elektronisk arkivmateriale. Lagringsmedier, format og avlevering

Virkeområdet til kapittel 5 er ifølge § 5-1(1) «arkivmateriale fra statlige organers elektroniske systemer som skal bevares for ettertiden i henhold til arkivloven, forskrift om offentlige arkiv og forskriften her.»

For kommuner og fylkeskommuner gjelder bestemmelsene kapittel 5 «i den utstrekning det er fastsatt i kapittel 3 og 8. For øvrig fastsetter kommuner og fylkeskommuner selv spesifiserte krav til arkivmateriale som skal avleveres eller deponeres til arkivdepot.» (jf § 5-1(2)).

Utgangspunktet for endringsforslaget til § 5-3 femte ledd er Arkivverkets erfaringer med å ta imot uttrekk fra sak/arkivsystem fra Politiet. Det står videre i høringsbrevet at målet med endringen er å «skape handlingsrom til å både utvikle nye metoder og å sikre materialet uten for store kostnader.»

KS mener at det bør komme mye tydeligere fram hvilke virkninger endringene i § 5-3 femte ledd får for kommunal sektor, og om endringsforslaget til § 5-3 femte ledd også gjelder for kommunal sektor. Dette gjelder for eksempel:

Er kommunal sektor med dette gitt et tilsvarende handlingsrom til å både utvikle nye metoder og å sikre materialet uten for store kostnader?

Hvilke konsekvenser får dette for kommunal sektors dokumentasjon i statlig eide system som kommunal sektor også bruker til sin saksbehandling?

Dette punktet gjelder bl.a. Kulturtankens DKS-Portal, Landbruksdirektoratets system for produksjonstilskudd, NAVs behandling av saker etter NAV-loven § 14 og mange flere¹. Kommuner og fylkeskommuner saksbehandler i fagsystemene som staten eier, og den samlede konteksten for all saksbehandling er i det statlig eide systemet. For Kulturtankens DKS-portal inngikk Riksarkivaren avtale om nye metoder bare med den statlige etaten – Kulturtanken – og ikke med kommuner og fylkeskommuner som også har sine saksdokumenter i det statlig eide systemet. Kommunal sektors arkivplikt ivaretas ved at den statlige etaten sender de saksdokumentene som kommunal sektor har opprettet eller mottatt, til kommunen/ fylkeskommunen for journalføring og arkivering. Hvis dette er en praksis Riksarkivaren tenker å videreføre, vil den kommunale delen av det samlede elektroniske arkivet på sett og vis være rettsløst, og den samlede proveniensen i systemet blir sønderlemmet for den kommunale dokumentasjonens del.

KS mener at dagens etablerte praksis, som nå nedfelles i det nye forslaget til § 5-3, fører til fragmenterte arkiv med usikker opplysningskvalitet og utilfredsstillende personopplysningsikkerhet. Det er heller ikke en arkivfaglig eller økonomisk forsvarlig praksis.

KS ber om at Riksarkivaren i samarbeid med KS formulerer en endring i § 5-3 som ivaretar sikkerheten til kommunal dokumentasjon som er skapt i statlige system, på en slik måte at dokumentasjonens opprinnelige kontekst, autenticitet og integritet ivaretas.

Endringsforslag til kapittel 7 Bevaring og kassasjon

Merknad til § 7-3 Fastsettelse av oppbevaringstid før kassasjon

KS foreslår at dette endres til «Fastsettelse av minste oppbevaringstid før kassasjon». Dette for å få det helt tydelig at det er minste oppbevaringstid det faktisk er snakk om.

Merknad til § 7-11 Personalforvaltning og § 7-26 Personalforvaltning og folkevalgte

KS foreslår at bestemmelsene i § 7-11 om «tilsettingsbrev og arbeidsavtaler» settes til at dette skal bevares, men at det eventuelt flyttes til nåværende bokstav e «Oppfølging av den enkelte ansatte». Slik vi vurderer det, er tilsettingsbrev og arbeidsavtale «oppfølging av den enkelte ansatte» i og med at det er starten på ansettelsesforholdet. Tilsettingsbrev til og arbeidsavtaler med den som faktisk tilsettes, er

¹ Informasjonsflyt i statlige løsninger som brukes av kommunene og fylkeskommune (https://samdokdotcom.files.wordpress.com/2018/06/sluttrapport-eforv_3-2017-samdok-informasjonsflyt-i-statlige-lc3b8sninger-som-brukes-av-kommunene-endelig-15-05-2018.pdf)

strengt tatt ikke en del av rekrutteringsprosessen, det er starten på et arbeidsforhold. Dette harmonerer også bedre med § 7-26 bokstav g første strekpunkt.

KS ber Riksarkivaren om å harmonisere begrepsbruken og bestemmelsene i §§ 7-11 og 7-26.

Merknader til § 7-28 Opplæring og oppvekst- nytt tiende og nytt ellefte ledd

KS vil påpeke at det er mange ulike eierformer for fagskoler og folkehøgskoler. Etter vår erfaring er flere skoler av denne typen privat eid.

KS mener derfor at det bør være tydelig formulert i § 7-28 Opplæring og oppvekst- nytt tiende og nytt ellefte ledd at bestemmelsenes virkeområde er kommunalt/ fylkeskommunalt eide fagskoler/folkehøgskoler.

Merknad til § 7-30 Sosial- og velferdstjenester – nytt tredje ledd om kommunens arbeid med tilskudd til bolig

Slik vi ser det, omhandler bestemmelsen saksområder som ligger til Husbanken (en statlig etat) og ikke til kommunen. Uklarheten starter allerede i første setning: «Saker knyttet til tilskudd og saksbehandling til bolig i kommunal sektor (Husbanken)». Det er et tett samarbeid mellom kommunene og Husbanken, men det er ikke en sammenblanding av saksbehandlingen.

Slik det nye forslaget er formulert, kan det se ut til at det er saksområdene som er innenfor de boligsosiale støtteordningene som forvaltes av Husbanken² eller som er regulert i «Forskrift om lån fra Husbanken»³ som skal bevares.

KS stiller seg også undrende til at § 7-30 nytt tredje ledd handler om tilskudd til bolig og ikke nevner kommunenes arbeid med tildeling av (kommunal) bolig.

KS ber om at Riksarkivaren klargjør hva som er innenfor og utenfor kommunenes ansvarsområde for tilskudd til bolig i kommunal sektor, og knytter bestemmelsen til kommunenes ansvarsområde.

Med hilsen

Kristin Weidemann Wieland
Områdedirektør forskning, innovasjon og digitalisering

Asbjørn Finstad
Avdelingsdirektør strategisk IKT og digitalisering

² https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/boligmarkedet/boligsosialt_arbeid/boligsosiale-stotteordninger/id535521/

³ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-11-18-1546>